

Dedicatòria

Dediquem aquest número a la gaia festa dels Jocs Florals de Cassà de la Selva. Al caràcter de nostra revista escau l'exaltar aqueixes delitoses festes de poesia. Molts dels autors premiats són col·laboradors nostres estimadíssims. Algun n'hi ha de la última promoció que serà de bell interès als nostres llegidors.

La Festa dels Jocs Florals

Una sala d'espectacles plena a vessar de selecta concurrència, un escenari vessant de llum i de rica ornamentació i un entusiasme delirant que feia pressentir un èxit esclatador... Era un quart de 6 de la tarda del diumenge... I nodrides representacions de les autoritats i associacions de la vila, amb el jurat ocuparen seient en l'escenari. El Sr. Jutge Municipal obrí l'acte i s'avançà a llegir el Parlament Presidencial, el distingit publicista i literat D. Josep Lleonart, qui, en tractar el tema «Catalunya ciutat» desgranà un seguit de pensaments afiligranats que foren acollits amb xardorosos aplaudiments.

Els aplaudiments es reproduïen quan el Secretari, després de la lectura de la breu Memòria proclama el nom del guanyador de la Flor Natural, el poeta empordanès D. Jaume Maurici, qui acompanyat del Jurat i autoritats passa a oferir la Flor Natural a la gentil senyoreta Na Maria Figueras i Puig. Aquesta acompanyada de les bellíssimes damisel·les: Mercè Figueres, Mercè

Gironès, Maria G. Domingo, Ramona Pascual, Maria i Concepció Gener, ocupa el tron presidencial, essent proclamada Reina de la Festa.

El poeta llegeix la composició premiada «Cançons de les Amigues» que és molt aplaudida.

L'accèssit a la Flor correspon a Mn. Antoni Doltra.

La composició «El Georgic Col'lotge» guanyadora de l'Englatina correspon al poeta sabadellenc Joan Sallarés, i l'accèssit a la senyoreta Maria Pardàs.

Obté la viola en Camil Geis, amb una «Oració blanca dins la nit tenebrosa» que és molt aplaudida, guanyant l'accèssit Mn. Manel Grivé, prv.

Els premis extraordinaris corresponen als literats Fidel S. Riu, Puig Pujadas, Alfons F. Burgas, Melcior Font, Lluís Bertran i Pijoan, Alfred Gallart, P. Salom i Morera, C. Fages de Climent, Miquel Roger i Crosa, M. Rocamora, Claret Puig, J. Gomis Llambias, Octavi Saltor, Ramon Juncadella, Roderic Heras, Narcís Gofré i Narcís Tibau.

Clogué l'acte un escaient parlament del vocal del jurat Sr. Joan Domingo.

En eixir del local, la Reina acompanyada del poeta, cort d'amor, comissions i autoritats es dirigí a l'Església parroquial, on el Sr. Rector, Mn. Joaquim Bosch, rebé la ofrena de la Flor que la Reina presentà a la Verge de les Sogues. La nau del temple s'omplènà de fidels que escoltaren reverentment i a plaer les notes del Cel blau i el Virolai de Montserrat que cantà el chor de Filles de Maria, acompanyades a l'orga per la professora senyoreta Lluïsa Figueras. El Sr. Rector pronuncià una breu plàtica plena de unció, bella en el fons, i afiligranada en la forma.

Després de l'esplèndid lunch amb el qual el senyors pares de la Reina de la Festa, obsequiaren als poetes, jurat i comissions, en els deliciosos jardins de la seva estada senyorial, foren recitades composicions i pronunciats discursos.

L'anella de la sardana, ballada entorn dels terraplens florits, per les damisel·les i els poetes clogué la bella Festa poètica de la qual Cassà servirà recordança perdurable.

Cançons de les amigues

(Poesia premiada amb la Flor Natural)

Una cançó d'amor

Lema V

Una cançó d'amor que jo et digués
potser, amiga, avui no et podrà plaure.
Hi hauria en el meu cant massa turments
i poca pietat en tes paraules
per escoltar l'exòtica cançó
que en amor i en dolor ha d'inspirar-se.
Si l'amor no pogué cremar en ton pit
perquè el riure glaça les seves flames,
no en facis presentalla al meu turment
ni deixis bona cara a l'esperança,
que posaré la cendra de l'oblit
damunt del front per penitència amarga,
i, sobre el cor, els vels d'un somni breu
que va passar amb la dolor per rastre.

Avui que ets lluny amiga

Avui que ets lluny, amiga, i que el silenci
de la tarda concreta al teu record
en cada instant que l'enyorança agenci
i en cada ròssec que ens deixés la Mort;

ara que l'aire duu un perfum de roses
i pal·lideja l'or dels tarongers
i s'insinua a les veïnes closes
el vesperal tumulte dels carrers,

vindrà en l'agror de la melancolia
la dolor inclement i la follia
d'una amor que sotjava el pit rebel
quan la tarda és trementa com els ciris
que encenien llurs flames i martiris
sota la vasta extensió del cel.

Cançoneta de Mars

El vent truca a les palpentes —cada porta de la nit.
 Pels camins cau vacil·lant —la llum pàl·lida del cel.
 Març marçot queda al defora —tremolenc i enfredorit
 i la seva llar de foc —és l'espurna d'un estel.
 Les finestres hem-tancat —a la nit i a la païra
 que s'ajeia vora nostre —on crepiten els tions.
 Dalt del vent passa una queixa —caminant a la ventura,
 i els records que omplen la casa —ens vigilen pels recons.
 Març marçot és traidor —que la nit té per companya.
 Se n'ha endut un floc de núvols —per a fer-ne amagatall,
 i sotjava part de fora —de manera vil i estranya
 el turment i la sofrença —els deliris i l'estrall.
 I venia amb el record —de l'amiga que ara és morta.
 i tornava amb les follies —d'un amor que ja és perdut,
 i deixava cruelment, —tot batent rera la porta,
 una veu dins el silenci —i un dolor de joventut

Cançó del riure de Maria en la nit

Maria del riure clà
 com el regalim d'estrella
 que ha copsat la nostra mà,
 —rou de nit que ens meravella.

Quin encís ara us pervé
 del vostre riure, Maria?

—Una amor guarda el recé
 de la vostra companyia. —

Maria que heu encertat
 la paraula i la rialla
 que llençeu a un sol esclat
 quan la nit tot just davalla
 i s'atura als vostres ulls
 no trobant altres esculls.

—Quan l'abril és tan subtil
 que el silenci fa basarda
 del temor que un poc d'abril
 haurà mort aquella tarda. —

Sonet a unes amigues

Heu jugat amb l'amor per complaença
i descuidades al senyal dels llocs.
Heu jugat i heu rigut sense temença
de què l'amor pogués tenir mals jocs.

L'averany de l'amor és la follia,
i la dolor, el seu designi auster.
No us ha colpit jamai cap rebeldia
ni el delit d'estimâ us donava pler.

Perquè l'amor ha estat una joguina
insensible i banal sota la fina
negligència del cor i de les mans,
no us rigueu de l'amor si mai venia.
No dubtèssiu de mí, jo us contaria
la secreta ventura dels amants.

JAUME MAURICI

El Geòrgic Col·lotge

(Englantina)

Lema: *Rura nostra*

—Ara que els camps ufana primavera
amb un seguit de xàfec i solei
i el Canigó vesteix sa neu darrera,
anem, esposa, a reposâ en l'herbei.

Damunt dels camps, quina sublim claror!
Trespua un èxtasi comanadís
d'aquesta tarda dolça del cel llis
ple de llum, ple de blau, ple de fulgor.

Aurífiques les messes onejants
lleument espolsen l'aigua, colltorçades;
les tòries, al solei, enraïmades
diuen per Baccus uns futurs bells cants.

I en l'hort i en el quintar hi ha l'alegria,
d'aquest superb abrandament del maig,
canta l'alosa i cruix esquiu un gaig

en la quietud d'aquesta tarda pia...
Podem folgar tranquils, esposa meva,
ja que el bon any se'ns monstra així propici:
la previsió no ens donarà defici
de la collita en la gojosa treva.—

L'esposa diu, al cor un averany:
—O espòs, confiadís del bé no sies;
el temps pot tresmudar les alegries
i d'un revolt tombar-les en un plany.

Mesquí del món és tot el que s'hi ampara,
fugaç i estòlid ço que apar etern;
redreça's l'home dins el fur intern
i el càstig puny la seva audàcia avara.

L'home li diu:—Com soc rendit, esposa,
a ta parla vessant beatitud...
Es món orgull sotmès a lassitud
i trobo un nou perill en cada cosa.—

Mes ella:—No gosessis entelar
ton esperit amb l'estemordiment;
braó no et manqui i dona't lliure al vent
de l'esperança que et redimirà.

Dolors i maltempsades càstig breu,
seran per tu si al fat cruel t'aïres:
a ton esforç es deu el que collires
i a ton esforç ço que et reserva Déu.

D'amor la terra es sempre generosa
i rics tresors ofrena als abnegats;
de sa entranya feconda fórem nats
i a ella tornarem en l'hora afrosa.—

Parlant aixís la dona aciençada
camí refeien cap al mas soliu;
gestava el sol pressentiments d'estiu
—la testa del infant n'era nimbada.

Regalimant les belles profecies,
—la fè en l'esguard—la dona catalana

veia als seus peus l'empordanesa plana
florí i granà en la successió dels dies.

L'espòs ara els donava un bes suau
i entraren recollits a dins la casa.
El goig pairal era una encesa brasa
i els camps creixien en l'augusta pau.

Sabadell

JOAN SELLARÉS

Oració blanca dins la nit tenebrosa

(Viola)

Oiu, Senyor, aquesta negra nit,
una pregària, d'egoisme nua,
Indigent és, Senyor, mon esperit,
però hi ha, encar, necessitat més crua.

Car jo tinc cambra, rebossant de llum,
i sé altres yides al temperi soltes,
sense conèixer l'amorós perfum
d'aquesta llar lloada tantes voltes.

I sé altres vides caminant al lluny
amb unes llars que esperen bondadoses,
i altres que un deure molt sagrat les puny
i dins la nit s'afuen daleroses.

Oiu, Senyor, mon prec enfervorit,
oiu, Senyor, la nova veu incerta....

Prego per l'orfe sota un pont dormit
o en la cabanya a quatre vents oberta,
Prego pel pobre que ha arribat a vell
sense el consol d'alguna humil teulada
pel nadaló que ja el dolor va amb ell
i per sa mare pobre, abandonada.

Pel moribund que ha esterneiat la mort
dessota el ras en la contrada ignota,
pel navegant que va cercant el port
i el pelegrí que esmaperdut sanglota.

Prego també pel sacerdot que amb zel
porta el Viàtic dins la via tosca,

acompanyat de l'escolà fidel
i aquell farò d'enlluernar la fosca

I prego, en fi, per tots els caminants
d'aquesta nit engabanyada d'ombra
i encara més per tots aquells germans
empavescats dintre l'impia sombra.

Garfeix el cor pensar en dues nits
encabritades a la vora nostra...

Assereneu, Senyor, els esperits
amb la claror de la mirada vostra.

CAMIL GEIS

Tres sonets georgians

Premi del Senador Sr. Bartrina

La Masia

Si en devallar dels cims trobeu una masia,
que penja a son portal una urpa de voltò,
que té un xiprè al costat per fer-li companyia
i al seu entorn un prat florit de barballó.

I té un trespol que els blancs coloms pel cel avia
i aquell balustre ple d'espigues al balcó...;
bé us plau heure-hi sojorn a l'hora del migdia
per defugir l'esclat del sol i la calò.

I tot dinant sentir la pròdiga paraula,
de l'avi qui el ventall fa anar sobre la taula
i explica com caçà senglars dalt de Cadí.

En declinar el sol refeu la vostra via
i us va vetllant al lluny, l'esguard de la masia,
perquè no us sigui tan monoton el camí.

Els pastors vells

Passeu encara la nit sota l'espluga,
i els jorns—de sol a sol—, a dalt els prats;
de tant com heu mirat les soletats
la vostra faç, ha devingut xaruga.

Ja no us plau veure l'euga si remuga
o si el xai bela ran dels espadats;
resteu sobre una pedra recolzats,
un pensament cenyint en cada arruga.

La terra als vostres peus s'ha fet més dura;
als vostres ulls el món més fosc apar
i al vostre cor, més freda la nevada.

Quina angoixa, pastors, ara us tortura?
La d'ésser vells i sols i no haver llar
on us esperi mai cap abraçada?

La noia i la parra

No sé si ha estat donzella o fatillera
la que ha celat mos parpres macilents;
carrer amunt passava per l'acera
on m'he aturat a contemplà els sarments

de l'àuria parra, i he sobtat darrera
del fruit i els pàmpols més desavinents,
aquella dolça cara riallera
en desgranà un raïm entre les dents.

Mes sols un cop s'ha deixat veure allà.
Tot allunyant-me, la mirava en va
i ella entre els pàmpols s'ha ocultat preada

Quan altres hores torni jo a aquest lloc
veuré els raïms—si ella no hi és tampoc—
i com en cada gra lluu sa mirada.

FIDEL S. RIU DALMAU

Evocació

(Premi del Sr. Solà de Morales)

Lema: *Fondament*

Damunt la llosa d'una tomba estesa
la vesta jo trobí de l'amistat;
ni una senyal de sang ni d'escomesa
devora aquella buida soledat;
la vesta solament. No sé on parava
el cos d'aspecte altívol i massís
que en altre temps de mi s'acompanyava,
que sèiem junts al caire del pedrís,
o bé davant la taula, lluïdora
sota la llum que invita al dolç secret.

Quantes voltes la punta de l'aurora
ja deixondia el pla del llogarret
—les constel·lacions es difonien;
només quedava l'estel de l'amor,—
i encara els nostres ulls no s'arrupien
sota els vels de la son. Diví fervor
que reusava cent cops la conversa
de bells motius presents i de records;
de com la nostra vida avui s'esmerça,
de com ahir ens manaven passos torts,
de com veiérem la primera amiga
que el primer somni d'amor ens va dur;
del nou amor que vell amor deslliga:
ai, de l'amor que ens ferma a mi i a tu.

M'apar oir brunzent vora ma orella
alguna veu que em crida: què n'has fet
de l'amistat que us junyia en parella,
talment així que una mateixa llet
haguès nodrit el tel d'ambdues vides?—

I com una ombra pujava en mon cor
que se m'enduia l'esment, a embranzides.

Jo no capia l'estranya dissort
que els meus camins sobtadament trencava.

Amb quina feta impia hauré malmès

el gran tresor de Deu?—jo em preguntava
i dins de mi no em responia res.

Com una gota d'aigua en sa caiguda,
no deixa rastre del seu pas, així
d'aquella altíssima amistat perduda
mai més pogué saber-se'n el destí.

LLUIS BERTRAN i PIJOAN

Complanta hivernal

(Premi de la Caixa d'Estalvis)

Ha passat, com un núvol, la tardò
i dins la grisa tremolor del dia
ara l'hivern venia
somicant per salut una cançó
amb frec de fulles seques per musica.

El cor d'eix plany se'n peixerà una mica
però en serà el fogar el guaridò;
que en la rojor carnosa de la brasa
sentireu palpità el caliu pairal
i sabreu tot el joi d'ésser a casa
com dins la falda maternal.

Mes, quan el vent faci cruixir les portes
amb un gemec adolorit,
us punyirà un record el pit
i—fetes ombra—les onades mortes
callats veureu passar
dintre la pau nocturna.

Serà llavors debades el cercar
en les cendres del cor alguna espurna,
i evocarà la pensa taciturna
aquell bocí de vida fruit vora la llar,
feta pura i flairosa per vostre amor preclar...

—Amor! De nou caldria buscar-te entre els vivents
—direu—i a eix viure tèrbol portar la joia clara
d'uns ulls adolescents
i una núbil beutat, ingènua encara?—

Més si guaiteu llavors la vostra cara
la trobareu solcada de secs i d'esvorancs,
l'esguard l'entelaria la boira de vellesa
i per la testa llanguida s'hi veuria l'estesa
desoladora dels cabells ja blancs.

I els anys
que un temps companys
us foren, ja us hauran avui traït,
restant en l'ombra, sords al vostre crit.

I us diréu: Són inútils la febre i el desig:
la negra missatgera ja fa oir son trepig!—

Sols un darrer conhort té vostra vida:
les hores lasses per daurar-li encar
aquella flama envermellida
que crema en mig la llar.

En sa rojor us semblarà que brilla
la mirada amorosa de l'amic o el germà;
i sa alegria íntima i senzilla
us dirà son cruixí i parpellejà.

Puix sa claror sagrada la solitària vida
us omplirà de gaudis silencis i de conhort,
i prop la llar fumosa vostra ànima adormida
serà tots temps breçada pels besos del record!

OCTAVI SALTOR

Cançoneta de l'amable retorn

(Premi del Sr. Marquès de Càmps)

Vinyars i cases velles,
El rieral i el pont,
el goig d'unes donzelles,
que van cap a la font,
l'esglèsia camperola
i la placeta humil,
l'acàcia fina i sola,
dins el ponent gentil;
i a dins la tartaneta
un parloteig ardit,
una rialla neta
i un sotragar seguit.

Fineix l'enraonia
 quan parla el frissament
 la casa i ja venia!
 i el cor n'era content.
 A cada llinda clara
 uns ulls esporuguits
 la finestrola avara
 que s'obra sols dos dits
 i es torna a obrí el paisatge
 pels camps la mel del sol
 la febre del viatge
 la diu el picarol;
 ja ve el pollanc de seda
 i els braços del parral
 i el pou i la galleda
 i els ànecs al portal

 quí sap si és la fadrina
 que trisca dins de l'hort....?
 el cor ja ho endevina
 i no s'enganya el cor

 tremola en la nit fina
 una estrelleta d'or.

MELCIOR FONT

El Sardanista

Fragment

(Premi del Sr. Figueres)

Lema: Rodafestes

Fins als barris ignorats de l'Empordà arribava a ésser coneguda la figura d'En Valentí, sardanista. El seu punteig de dansa era d'un ritme perfect, com un seguit de gregues; superb, amb sos moviments acompassats qui augmentaven sa esveltesa, era digne d'estudi escultòric; la fama, però, i el foc i aixarriament juvenils llevaven l'eurítmia artística, en els fragments engrescadors de la sardana: sonava un crit d'«amunt» i en Valentí feia anar les cames com a debanadores, caragolant-les, flectint-les; un espolsament còmic de la punta dels peus semblava descompassar-lo, mes tornava de seguida al caragola-

ment de les cames, i a la repartició marcaven els punts tan senyaladament i ferma, que al cor hi entrava una aura de plena joia.

Els companys el voltaren per aprendre-hi i els que més hi aprenguen foren sos amics més íntims, esdevenint que amb el que més s'avingué arribà a conviure-hi com si en fos bessó. I aquest duia per nom Eugeni.

L'habilitat i l'amor a la dansa senyalaren a En Valentí la ruta de sa vida. L'aire es perfumava de roses sota la moixaina d'un sol clarífic i dels afuamentís de les orenetes, i ja en Valentí no era bo per a romandre lligat al taullell de confiteria on ajudava a son pare a guanyar el benestar de la família. La tenora com un rossinyol, corria per terres empordaneses sense parar la refiladissa, i el sardanista anava a la sua recerca com va el poeta per les riberes d'un riu per copsar les passades del rei dels ocells.

Festa lligada amb festa, així transcorria el temps galan per a l'apassionat dansaire. De vegades i no poques, assatjaren sos pares de retenir-lo a casa; però el minyó, palpitant com una papellona closa, fugia: la rigor paternal arribà a despullar el rodafestes de diners, d'igual manera que un guerrier constreny per fam l'enemic. Debades. El ballador, per la franquesa qui amara les ànimes de l'Empordà, semblava simpaties i amistats onsevulla, i així fruïa les delícies d'una hospitalitat que sol ésser il·limitada i fastuosa en les rientes jornades de festa major. Curtejant la pecúnia, gran favor rendia, llavors, el valiment de N'Eugeni, que per a ambdós amics que bessons semblaven, no hi havien secrets ni reserves.

Com home flac qui escurça la feina, N'Eugeni escurçava el rodament, resultant que el tipo dominant, obirador, era En Valentí Gispert, minyó alt, secardí, intel·ligent, de xerrola festiva esmaltada amb acudits característics. Escampava humor a son entorn per tal com de la vida ell volia obirar-ne solament el caire lluminós; sa conversa defugia les tristes paraules de mort i de malastres. Per a ell el món estava en festa major perenne.

Son esperit s'obria com un cel rosat així que, amb la rialla als llavis, penetrava en les grans masies, qui ofereixen els menjadors immensos replens de família i d'amics, on els més fartaners, davant de nou plats suculents, acaben per rendir-se i on de les sobres de vianda podrien nodrir-se centenars de pobres. En Valentí era l'eix de la joia de la taulada, i si les fadrines el miraven per son bonaire, i el minyons per sa franquesa, els vells més sorruts havien plaer de somriure amb els seus trets i estirobots. A la paraula riallera del dansaire el món apareixia com una rosa immarcessible. Qui per amor, qui per companyonia, qui per esplai, tothom ja a l'ofici mirava si era arribat En Valentí.

Ell menjava, amb tot i ésser prim, amb una embocadura i resistència d'elefant. Deïa les amoretes suficients a totes les noies per no esmossar l'auriola de simpatia, però era prou fort per a no deixar-se emmallar en el buirac de l'amor. En ocasions en què amics íntims s'interessaren per lligar-lo amb

fadrina de llur afecte, responia animadament el bon empordanès: Hi pensarem. Ja veieu el meu tarannà. Tinc de córrer totes les festes. Si prenguéssim muller hauria d'encauar-me com un caragol, dóna i fills m'aguantarien les cames, i la meua ànima de sardanista moriria.

Les explicacions, concordant amb el procedir, feren comprendre a tot-hom el caràcter especial. I així arribà a ésser una mena de símbol a l'Empordanès, sense el qual no podia hom concebre festes i ballades. Els músics, a còpia de vistes i tractaments, arribaren a considerar-lo com un company; esdevinent que el rodafestes, no una sinó moltes de vegades, verificà contractes.

Després d'una tongada d'anys, quan ja el minyó popular traspassà els vinticinc, son pare, per frenellar-lo, l'escometé:

— A caps som. Jo ja'm faig vei. I l'obrador ja'm cau a sobre perquè perdo l'habilitat. Si no't fondegues pas, no hi ha diner ni amistat.

En Valentí aclucà els ulls per evocar les escenes lluminoses de places i balles amb cares fines de joventut, amb carasses roges sortides de fartalències, on, com crestes, ressaltaven les barretines tot dominat pel brujit garolós de la gentada i les alegres ressonàncies de les cobles.

— Que fas l'orni que no respons?

Esparpillant-se, veié el minyó la botiga estreta i esquifida i l'obrador, rònc i negre com un coval.

— Pare, cert que tens raó però l'ànsia de veure món em punxa. 'neu fent com pogueu, llogueu un fadrí si cal, que jo ja m'endegaré.

I va endegar-se fàcilment. Per l'estesa trama de relacions, conseguí vendre colonials per una casa de Barcelona i a més a més ne representava una de vi corrent de taula i altre de vi generós. Qui no havia de comprar a l'home popular de verba dringadora com un cascavell?

— La meua xerrola em salva.

Podia vendre molt més de lo que venia, si altra idea no hagués tinguda, però un cop assegurada la videta que ja no era cara si hom atén a que arreu arreu era amicalment convidat, per què havia d'esbufegar en noves gestions? Era dolcíssima sa labor. En plena folga, feia els tractes de negoci.

Dissentí de son íntim amic N'Eugeni, en afers d'amor. Aquest, per festejar una minyona, romania dies en un poble, i en tant l'amic seguia les festes sol, rient de l'esgratinyadura anímica de l'enamorat. Passat l'incident amorós, els dos companys ballaven de parella, fent idèntics saltirons i espolsades, en forma que semblaven dos soldats subjectes a igual maniobra.

Un dels passos d'emprenament a una vila menuda va ésser definitiu per a l'enamoradís Eugeni. Tractava's d'una pubilla de bon veure i de riquesa colpidora. Amb veu serena exclamà en Valentí:

— Fas bé, noi, casa't. No em pensava que l'abastessis una pubia aixís! Has nascut amb bona estrella. Jo't felicito.

MIQUEL ROGER I CROSA

Jocs Florals de 1922

Parlament de gràcies i comiat per D. Joan Domingo

Il·lustres Senyors:

Gentilíssimes Senyoretes:

Honorables Senyors:

Dames i Cavallers:

La amabilitat amb què va honorar-me la distingida Comissió organitzadora d'aquest escaient i primicer concurs literari, va encomanar-me una colpidora nerviositat.

L'encàrrec de fer el parlament de comiat en aquest acte, per tants motius formós i distingit, va confondre'm. Commós encara, seré breu, molt breu, per tal de no deslluir amb mes paraules poc sonores, el brill que vosaltres gentils trobadors i entusiastes conreadors de les belles lletres, de faicó escaienta, haveu imprès en aquesta festa de l'Art, de la Poesia i de la Pàtria, festa que ha fet avui sa aparició en nostra aimada Vila amb totes les gales d'un gros encert, com ho esteu veient, i que amb l'ajuda de Déu tindrà bella i feconda brotada l'any que ve i successius. Mercès a vosaltres, benemèrits cantors de totes les terres nostrades, l'èxit més falaguer ha coronat l'iniciativa; per això, a l'invocar el deure de cortesia de que tots vos haveu fet mereixedors, renaix en mon esperit la sossegada tranquil·litat i s'obre mon cor al compliment d'una finesa deguda als amics nobles, als catalans patriotes, als cantors gentils. Mercès, moltes mercès a tots; lo mateix als artistes premiats, que als que no han tingut avui aquesta sort; als primers una felicitació ben entusiasta per son encert i als altres una encoratjadora abraçada, esperó pels èxits esdevenidors que no han de mancar-vos si continueu conreant el camp flairós de les lletres catalanes.

Agraïdíssims a vós, gentilíssima Dameta que amb vostra formosa Cort d'Amor haveu embellit la festa presidint-la i perfumant-la amb els aromes delicadíssims de vostres gràcies i juvenesa.

Mercès a vos, il·lustre President del Jurat que haveu volgut honorar-nos, acceptant aquest lloc enlairat de Mantenedor, al que haveu donat realitat fent-nos fruir les harmonies que a dolls han brollat de vostres llavis inspirades per vostra forta i prestigiosa personalitat literària.

Gràcies a vosaltres, benemèrits mestres de les lletres pàtries, que amb ell haveu volgut compartir la tasca sempre difícil, i sempre espinosa, de l'estudi acurat de les composicions, per tal de donar a cada ú lo que li pertoca.

Nostre reconeixement ben profund a vosaltres, estimats amics, que re-

vestits de l'auriola popular que vos dona l'ésser consellers de la vila, haveu volgut honorar la nostra festa, malgrat no portar, per mesquineses ridícoles, la representació oficial de l'Ajuntament. Faig extensiu també nostre reconeixement a totes les Autoritats aquí presents, eclesiàstiques, militars i civils; als patricis magnànims, a les digníssimes societats i corporacions que ens han distingit oferint-nos premis, mercès moltes i que Déu Nostre Senyor els conservi nombrosos anys per a fer semblants obres.

I ara, dames i cavallers, fent honor a ma promesa d'ésser breu, vaig a acabar aquest migrat parlament cantant a l'unissó d'un distingit literat barceloní, qui ocupant amb més encert que jo, un lloc semblant en uns Jocs Florals a Barcelona deia en finalitzar son discurs de gràcies «Totes les encontres de la terra catalana, tenen una capella on hi concentren sos amors; teixint gualdoses pels cims dels serrats i les valls formoses, homes i dones hi van sovint, sovint, a ofrenar a la Mare de Déu» Nosaltres—els cassanencs—la tenim ben aprop; la portem estotjada en nostres cors i li entonem cànctics d'amor i veneració, també sovint, sovint, en nostra Església Parroquial... Es la Verge de les Sogues a qui tan bellament ha cantat un dels nostres joves poetes.

Il·lustre Damisel·la que sôu la Reina d'aquesta gloriosa jornada: jo vos convido a ofrenar a nostra gran Protectora, la Verge de les Sogues, aquesta formosa flor que simbolitza la festa d'Amor. que s'acaba amb aquestes paraules, sortides del fons de la meua ànima, que són de comiat, i de gratitud per a tots.

JOAN DOMINGO

Qüestions escolars

Els primers donatius

Les primeres quantitats per a la compra dels terrenys escolars són arribades. Benvingudes siguin! Ens les remeten uns palamosins enyoradissos des de la ciutat populosa dels gratacels, a l'altra banda de l'Atlàntic, l'occeà tan meravellosament cantat per la ploma immortal de Mn. Cinto Verdaguer. La lletra adreçadora, amb data del 4 dels corrents, a la Comissió «Pro Escoles» del nostre Ajuntament és en extrem encoratjadora, i per això creiem fer un bé a la causa de la cultura que sens defalliments venim defensant, donant-li publicitat en aquestes mateixes columnes que tantes vegades s'han vist honorades per les ratlles d'igual procedència. Aquí la teniu.

Benvolguts amics i compatricis:

Per l'article «De dret al gra» publicat en el número de MARINADA corresponent al mes d'abril i per una atentíssima lletra personal de l'amic T., qui signa dit article, m'assabento amb satisfacció de que la campanya pro escoles ha començat a marxar pel camí de les coses pràctiques.

La crida que T., en nom de la Comissió «Pro Escoles», fà directament als palamosins voluntàriament exilats qui en més d'una ocasió hem sentit amb immensa joia lloar la cultura i la hospitalitat dels fills de la vila nadiua als estrangers qui l'han visitada no pot ésser, més acertada, perquè nosaltres, els palamosins exilats hem d'ésser precisament els més interessats en que les tradicions culturals del poble dels nostres amors siguin eternament mantingudes.

Em plau trametre als amics de la Comissió «Pro Escoles» la meua felicitació més entusiasta a l'ensem que els millors desigs per a que la tasca empresa es vegi coronada per l'èxit més falaguer.

Ben vostre,

J. Ventura Sureda.

L'amic En Lluís Barceló tindrà l'amabilitat de posar en mans del tresorer d'aqueixa Comissió un xec de 1000 pessetes, quantitat, que, per els efectes de la subscripció, fareu constar així:

Gràcia Sureda, Vdua. de Ventura	500 ptes.
J. Ventura i Sureda	500 »

Amb tot i ésser l'amic Ventura i Sureda una genuïna representació del tipus netament palamosí, expansiu, generós i culte, sortit de la classe obrera per l'esforç personal de la seva intel·ligència i del seu treball, no és per aixó una flor isolada en aquests temps de crisi econòmica. D'altres n'hi ha, de prop i de lluny, que ja ens tenen anunciada la seva cooperació decidida en aquesta obra que no ha d'ésser per a aixecar la fama del nostre estimat Palamós, sinó per a mantenir la que conquerí en aquells banaurats en temps que l'Ajuntament gastava per a Instrucció pública unes 35.000 pessetes, la quarta part del seu pressupost!

T.

Crònica local

A fi del mes passat el Centre Federal celebrà un miting amb la col·laboració dels distingits Diputats de la Mancomunitat N'Albert de Quintana i de Leon, En Manel Noguer i Comet i En Josep Irla. Parlamentà també En Josep Fàbrega. Aquest senyor ha actuat d'Alcalde per haver concedit un mes de llicència a l'Alcalde efectiu Sr. Marquès. L'oratória d'En Noguer i Comet no era de sos companys palamosins coneguda, havent estat aplaudida.

Lo de més atenció actualment és la vinguda de forasters. La Fosca i nostra platja constitueixen una atracció de forasters, essent ja respectable el número que enguany es registren. Ara que ja els automòbils resolen en part les dificultats de comunicació, Palamós hauria d'ésser una estació estival de gran concurrència. El serviment de l'Hotel «Jeroglífic» és altament recomanable i l'Hotel Trias va desenrotllant el seu plan de reformes de bellesa; enguany compta amb un saló independent i còmode. Balls i concerts hi han haguts certs dies. Un bon contingent de forasters s'és allotjat en cases particulars que els propietaris lloguen amoblades, havent-hi amb tal motiu, un negoci de mobles bastant important. Alguna casa particular ha estat bellament reformada com és la del Sr. Artur Polls en el Passeig del Mar i la d'En Pere Gutierrez que ha contribuït a canviar l'aspecte de la Catifa. Aquell cèlebre pou on, segons deien els vells, va morir un capellà en la guerra del francès ha desaparegut. Els forasters alaben molt la boniquesa del passeig. Va haver-hi un jorn sardanes costejades per N'Ernest B. Calbó. Es trist que encara que sofrim crisi, passi l'istiu sense sentir la tenora. Ara a l'Orfeo amb molt d'acert, es completa l'ensenyança del nostre ball amb explicacions detallades i ballant tothom el dia de l'ensaig de conjunt. Si no sentim tenores i tiples, sentim durant un mes l'orga, que al menys és afinada, animadora dels cavallets d'En Tormo, persona que ja cobrava el cèntims dels palamosins qui ara compten quaranta anys. Amb tanta acceptació com el cavallets viuen una mesada els xurros i carametl'los que adultes i infants compren i mengen passejant dins l'amargor o la dolcesa dels qui en el passeig es fan l'amor. La platja, al matí comença d'haver un aspecte ciutadà. S'hi veuen *toilettes* elegantíssimes, rotlles de gentil jovent, atractius que no passen per alt al fotògraf. S'hi banya tan bé en nostra platja que tothom hi disfruta; igualment passa en l'aurífica platja de La Fosca. L'autoritat ordenà les degudes disposicions perquè els banyistes poguessin disfrutar a pler. A l'Església també s'ha conegut el moviment estival; un jorn hi hagué 8 misses. L'ofici del Car-

me a l'esglèsia de l'Hospital fou executat a orquestra. Un sextet familiar anomenat *Montserrat* ha donat concerts a totes les societats i a l'Hotel Trias. El dia de Sant Jaume tocà en el ball del Casino *El Port*. Amb tantes fines boques com mengen ara a Palamós és ben difícil trobar peix bo: les fondes l'acaparen, però cal dir que els pescadors n'agen ben poc. Un aspecte ben pintoresc es troba cada vesprada a la punta del moll vell: tota una filera de canyes ajustades esperen l'entrada de la boga. Surten llavors els pescadors a l'encesa. La mar és calma i pintada de totes les coloracions de Ponent: és una bellesa que cal admirar. Arribà el vapor Maru amb japonesos i xinos i altre amb negres; encara que el poble ja hi està acostumat a rebre la visita de gent de diferenta raça, tothom els mira encuriolit; fins massa. S'ha descarregat una partida de carbó i carregat els aglomerats de costum. Tothom ha viscut pendent de la firma del Tractat amb França; no hi ha dubte que portarà alguna feina, però la reacció salutària Déu sab quan vindrà. Molts obrers se'n desenganyen i marxen. Ara a la crida per anar a les veremes a França, es trobaran molts de voluntaris. Les festes Majors, especialment la de Palafrugell, ha mogut molts de palamosins.

Acabats els cursos escolars, han obert exposicions les Escoles Municipals i el Col·legi de Germans de la Doctrina Cristiana, amb el mateix llum d'altres anyades. Per a la construcció dels Edificis escolars hi ha una dàdiva de 1.000 pessetes del bon palamosí en Josep Ventura de la qual en parla degudament el nostre company de redacció T. L'Ajuntament ha felicitat a l'alumne pensionat Sr. Marcó, estudiant de mestre, per les bones notes obtingudes. Com un vol d'orenetes, transita per nostra vila una colònia escolar de Barcelona.

Bon estol de joventut prepara comèdies per representar-les en intimitat familiar. L'Orfeó «Ocellada» prepara la segona representació del drama líric *Retorn* i un concert de composicions selectes per al dia 6 d'Agost, diumenge, a la nit en el Teatre Saló Carmen. El festival demanat per molts de protectors i en obsequi a la colònia serà avalat amb la direcció de l'eminent Mestre En Josep Sancho Marraco. L'endemà dia 7 la nostra entitat artística donarà el mateix festival en el Teatre Principal d'Olot. Amb tal motiu vindran artistes barcelonins. En la ressenya de l'obra «A cà l'alcalde» no va estamparse el nom dels joves Espinet i Coromines (Ll.) i això que llur paper fou admirablement representat. En Modest Roca ha confeccionat un aparell d'instruments de *jazz band* en què no hi manca res.

La mort sega vides madures. Era encara a l'hivern que morí D.ª Eulària Prats V.^a de Fina, de 91, de família molt distinguida. Ara ha mort la Sra. V.^a de Francisco Albosa, honorable nom conegut en la vila industrial. (A. C. S.)